

Szczecinek, 21.01.2025 r.

Zn. spr.: ZU.6004.1.20.2024

Informacja

z rozpatrzenia uwag i wniosków do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów sporządzonego na lata 2025-2034 wraz z prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 jakie wpłynęły do RDLP w Szczecinku, po podaniu do publicznej wiadomości przez Dyrektora RDLP w Szczecinku, w dniu 18.11.2024 r., informacji o możliwości wglądu, zapoznania się oraz zgłaszania (w terminie do dnia 11.12.2024 r.) uwag, wniosków i opinii do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów

Do RDLP w Szczecinku, w terminie określonym w art. 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1112.) wpłynęły dwa pisma dotyczące uwag oraz wniosków w przedmiotowej sprawie:

1. Pismo 429/2024 z dnia 11.12.2024 roku, uwagi zgłoszone przez Klub Przyrodników
2. Pismo PKDS.4023.4.2024.EA z dnia 11.12.2024 roku, uwagi zgłoszone przez Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”.

Sposób rozpatrzenia uwag i wniosków wraz z uzasadnieniem przedstawiono poniżej:

Podmiot składający uwagi:

Klub Przyrodników

Treść uwagi nr 1:**1. Zrezygnować z cięć w wydzieleniach:**

a). 158 j, 256 d, 255i, 95g, 469d, 423a, 422j, 418a (pd. część wydzielenia);

b). 192b, 168d, 44h, 265h, 161 f i 161a 244f, 245 i; 67 b, 128b, 138d, 496g, 271f, 320c, 321c, 319c, 313f.

Nasze analizy lasów nadleśnictwa, wykonane w ramach prac nad planem ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi, doprowadziły do wniosku, że drzewostany te powinny być chronione biernie. Drzewostany wymienione w podpunkcie (a) powinny powiększyć pulę drzewostanów referencyjnych (ostoje różnorodności biologicznej), trwale wyłączonych z użytkowania rębego i przedrębego. W drzewostanach wymienionych w podpunkcie (b), celowe jest maksymalne przetrzymywanie starego drzewostanu na pniu, ze względu na cenne wartości przyrodnicze związane z starymi drzewami – cięcia odnowieniowe mogłyby być potencjalnie zasadne w przypadku zagrożenia dla trwałości funkcji ekosystemowej tych drzewostanów – co jednak nie ma miejsca.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

Procedury typowania i tworzenia ostoi różnorodności biologicznej w nadleśnictwach RDLP w Szczecinku określa Zarządzenie nr 7 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 31.01.2014 r. [znak: ZO-732-1/14]. Celem przedmiotowego zarządzenia jest ujednolicenie zasad kompleksowej ochrony różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych (...) oraz działania zmierzające do wdrożenia zapisów kryterium 6.4. „Zasad, kryteriów i wskaźników dobrej gospodarki leśnej w Polsce” wg FSC.

Ostaje różnorodności biologicznej wyznaczane są przez nadleśnictwa, w tym również przez Nadleśnictwo Bytów, mocą wewnętrznych uregulowań. Nadleśnictwa identyfikują obszary potencjalnie kwalifikujące się do ostoi różnorodności biologicznej na podstawie „Wytycznych w sprawie ochrony różnorodności biologicznej...”, stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 7 Dyrektora RDLP w Szczecinku z dnia 31.01.2014 r. i po akceptacji przedłożonych propozycji przez Wydział Ochrony Lasu RDLP w Szczecinku, nadleśniczy ustanawia w formie zarządzenia ostaje różnorodności biologicznej w nadleśnictwie. W wytycznych wskazano drzewostany, które należy obligatoryjnie włączyć do ostoi różnorodności biologicznej, te które mogą być włączone do ostoi oraz takie, które należy wyłączyć z ostoi bioróżnorodności.

Klub Przyrodników (KP) wskazując drzewostany proponowane do uznania jako ostaje różnorodności biologicznej nie wskazuje cech drzewostanu lub siedliska, które uzasadniają taką decyzję.

Szczegółowa analiza terenowa przeprowadzona w trakcie taksacji lasu oraz sporządzony przez wykonawcę Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów opis wydzieleń zaproponowanych przez KP powiększenia puli drzewostanów referencyjnych (ostoje różnorodności biologicznej), trwale wyłączonych z użytkowania rębego

i przedrębego, na obszarze Parku Krajobrazowego Dolina Słupi, nie uzasadnia potrzeby zmiany ich statusu.

W projekcie planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” wyznaczono obszary realizacji działań ochronnych. W ramach strefy BM_II_2a – Pozostawienie do kształtowania przez naturalne procesy - zaproponowano obszary, w których priorytetem jest utrzymanie i rozwój sieci drzewostanów – ostoje różnorodności biologicznej (drzewostanów referencyjnych).

Analiza wydzieleni wyszczególnionych w pkt.1a (zaproponowana jako ostoje różnorodności biologicznej w projekcie planu ochrony Parku Krajobrazowego (strefa BM_II_2a) sporządzona wg stanu na dzień 01.01.2025 przez Wykonawcę Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów wskazuje:

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-13-158-j-00	0,25	5So125-0.9 - LMśw - TD SoBk - RbIIA 60%	Drzewostan na siedlisku lasu mieszanego, z przewagą sosny. Położony w pobliżu Jeziora Jasień. Od strony jeziora graniczy jednak z gruntem nieleśnym (rolą). Tym samym nie spełnia kryterium drzewostanów referencyjnych z Zarządzenia Dyr. RDLP w Szczecinku nr 7 z 2014 roku (nie można zaliczyć do BIO-W). Planowana rębnia częściowa (IIA) przyczyni się do zwiększenia udziału buka w następnym pokoleniu. Tym samym cięcia odnowieniowe oprócz zachowania trwałości i ciągłości drzewostanu będą wspierały proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną.
11-03-1-15-256-d-00	13,34	So125-1.2 - Bśw – porolny - TD So - RbIVD 30% - retencyjna	Podczas prac nad PUL nastąpiła korekta granic wydzieleni. Południowy fragment wydzielono i zaliczono do drzewostanów referencyjnych - BIO-W. Pozostała część (13,34 ha) - nie spełnia kryterium Zarządzenia Dyr. RDLP w Szczecinku nr 7 z 2014 r. Jest to drzewostan porolny, rosnący na siedlisku zniekształconym, wymagający rozpoczęcia cięć odnowieniowych. Zaplanowano wspieranie odnowienia naturalnego w ramach prowadzenia cięć odnowieniowych - RbIVD – z wykorzystaniem cięć o retencyjnym charakterze. Jest to rębnia ukierunkowana na uzyskanie odnowienia naturalnego w dłuższej perspektywie czasowej, w rezultacie której powstanie drzewostan od złożonej struktury pionowej a min. 10% powierzchni fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
			oddziaływujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębnym pozostanie na odnowionej powierzchni do naturalnego rozpadu. Powyższe działanie zapewni trwałość funkcji ekosystemowych na porolnym gruncie.
11-03-1-15-255-i-00	0,62	So125-1.2 - BMśw – porolny - TD So - RbIB 100%	W trakcie prac taksacyjnych nad PUL nastąpiła korekta granic wydzieleń. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U.2023 poz.672) wydzielono w części południowej drzewostan w pasie ok. 45 m od linii brzegu naturalnego ciek - rzeki Słupi. Powierzchnię wydzielonego drzewostanu włączono do drzewostanów referencyjnych nadleśnictwa - wydzielono do BIO-W. Pozostała część, oddalona ok. 45 m od rzeki, nie spełnia kryterium BIO z Zarządzenia nr 7 z 2014 r. Ze względów hodowlanych i specyfikę odnawianego gatunku - So jako gatunku światłożadnego, drzewostan rosnący na gruncie porolnym na ubogim siedlisku, wymaga w bieżącym PUL zastosowania cięć odnowieniowych (cięć zupełnych).
11-03-1-01-95 -g -00	5,47	4Brz75-0.8 - podrost IIp. 6Bk30 - 0,2 - Lśw – porolny - TD DbBk - przeb. intensywna - RbIIIB 40%	Jest to drzewostan wymagający przebudowy, rosnący na silnym siedlisku Lśw - konieczne jest, ze względów hodowlanych odstonięcie młodego pokolenia bukowego. Wykonanie cięć odnowieniowych w ramach rębni IIIB wspiera proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną. Zgodnie z Zarządzeniem nr 7 Dyrektora RDLP w Szczecinku drzewostan na gruncie porolnym, do przebudowy pilnej należy wyłączyć z ostoi różnorodności biologicznej.
11-03-1-05-469-d-00	3,15	9So160-KO - podrost 4Db.b 12 - 0,4 - LMśw - TD DbSo - RbIIIAU 90% - retencyjna	Jest to gospodarczy drzewostan nasienny, zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego MP/1/18175/05, w którym w expirującym PUL rozpoczęto cięcia odnowieniowe rębnią gniazdową. W bieżącym PUL zaplanowano odnowienie powierzchni międzygniazdowej z wykorzystaniem cięć o retencyjnym charakterze. W wyniku ich stosowania

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
			wykształci się drzewostan złożonej strukturze pionowej i poziomej, a min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników pozostanie na powierzchni międzygniazdowej. Na etapie sporządzania szkiców cięć odnowieniowych służby terenowe wyznaczają w odniesieniu do powierzchni objętej użytkowaniem szczegółową lokalizację pozostawianych fragmentów drzewostanu macierzystego mając na uwadze min. zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U.2023 poz.672). Zastosowane cięcia odnowieniowe pozwolą na pozyskanie szyszek sosny w regionie matecznym So11. Ponadto analiza wykazuje, że nie całe wydzielenie a jedynie ok. 0,10 ha wyłączenia pokrywa się ze strefą wskazaną w projekcie planu ochrony PK Dolina Słupi (BM_II_2a).
11-03-1-07-423-a-00	19,64	9Db125-KO - podrost 7Bk25 - 0,7 - LMśw - TD BkDb - 9190 - RbIIA 70%	Jest to drzewostan, który nie spełnia żadnego z kryterium drzewostanów referencyjnych wg Zarządzenia Dyrektora RDLP w Szczecinku nr 7 z 2014 roku. Jest to drzewostan w klasie odnowienia. Zastosowane cięcia odnowieniowe dla drzewostanu, na leśnym siedlisku przyrodniczym 9190, ukierunkowane jest na odnowienie naturalne dębu, z pozostawieniem ok. 10% miąższości odnawianego drzewostanu. Utrzymanie siedliska przyrodniczego - kwaśnej dąbrowy przy tak obfitym podroście bukowym wymaga podjęcia aktywnych działań w trakcie prowadzenia cięć odnowieniowych. Planowane działania są zgodne z postępowaniem hodowlanym zdefiniowanym w Trójstronnym Porozumieniu zawartym między RDLP w Szczecinku i RDOŚ Gdańsk oraz RDOŚ Szczecin z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-07-422-j-00	1,28	8Db130-KO - podrost 6Bk30-0,7, LMśw - TD BkDb - 9190 - RbIIAU 90%	Jest to drzewostan, który nie spełnia żadnego z kryterium drzewostanów referencyjnych wg Zarządzenia Dyrektora RDLP w Szczecinku nr 7 z 2014 roku. Jest to drzewostan w klasie odnowienia. Zastosowane cięcia odnowieniowe dla drzewostanu, na leśnym siedlisku przyrodniczym 9190, ukierunkowane na odnowienie naturalne dębu, z pozostawieniem ok. 10% mąszości odnawianego drzewostanu. Utrzymanie siedliska przyrodniczego - kwaśnej dąbrowy przy tak obfitym podroście bukowym wymaga podjęcia aktywnych działań w trakcie prowadzenia cięć odnowieniowych. Powyższe postępowanie jest zgodne z postępowaniem hodowlanym zdefiniowanym w Trójstronnym Porozumieniu zawartym między RDLP w Szczecinku i RDOŚ Gdańsk. oraz RDOŚ Szczecin z dnia 23 sierpnia 2024 r.
11-03-1-03-418-a-00	3,19	5So105-KO - podsadz. 6Bk4 - 0,3 - BMśw - TD BkSo - RbIIIAU - 85% - retencyjna	W expirującym PUL rozpoczęto cięcia odnowieniowe rębnią gniazdową. W bieżącym PUL zaplanowano odnowienie powierzchni międzygniazdowej z wykorzystaniem cięć o retencyjnym charakterze. W wyniku ich stosowania wykształci się drzewostan złożonej strukturze pionowej i poziomej, a min. 15% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników pozostanie na powierzchni międzygniazdowej oddziałując jednocześnie na minimum 50% powierzchni objętej rębnią. Na etapie sporządzania szkiców cięć odnowieniowych (w ramach potrzeby pozostawienia 15% powierzchni drzewostanu macierzystego) służby terenowe wyznaczają w odniesieniu do powierzchni objętej użytkowaniem szczegółową lokalizację pozostawianych fragmentów drzewostanu z zachowaniem gatunków dolnego piętra, podrostów oraz zakrzewień w nienaruszonym stanie, mając na uwadze min. zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U.2023 poz.672). oraz zarządzenia 87 Dyrektora Generalnego LP z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
			stosowania rębni i cięć zupełnych z PGL LP.

Postulat, aby w drzewostanach wymienionych w podpunkcie 1b: tj. 192b, 168d, 44h, 265h, 161 f i 161a 244f, 245 i; 67 b, 128b, 138d, 496g, 271f, 320c, 321c, 319c, 313f), zrezygnować z cięć gdyż celowe jest maksymalne przetrzymywanie starego drzewostanu na pniu, ze względu na cenne wartości przyrodnicze związane z starymi drzewami – cięcia odnowieniowe mogłyby być potencjalnie zasadne w przypadku zagrożenia dla trwałości funkcji ekosystemowej tych drzewostanów – co jednak zdaniem Klubu Przyrodników nie ma miejsca, nie znalazł uzasadnienia.

Wspólna Międzynarodowa Klasyfikacja Usług Ekosystemowych (CICES) usługi ekosystemowe dostarczane przez las dzieli na:

Usługi zaopatrujące - wszystkie wytwory organizmów żywych wykorzystywane przez człowieka (pożywienie, surowce i materiały, energia, a także wytwory abiotyczne, w tym woda);

Usługi regulacyjne - wszystkie świadczenia, w których organizmy mogą pośredniczyć lub moderować otaczające środowisko, mające wpływ na zdrowie, bezpieczeństwo lub komfort człowieka, wraz z abiotycznymi odpowiednikami;

Usługi kulturowe - wszystkie niematerialne, a zazwyczaj też niekonkurencyjne i niekonsumpcyjne wytwory ekosystemów (biotycznych i abiotycznych), które wpływają na stan fizyczny i psychiczny ludzi.¹

W kontekście powyższego nie można zgodzić się z twierdzeniem, iż usługi ekosystemowe nie są zagrożone. Długotrwale przetrzymywanie starego drzewostanu na pniu może istotnie wpłynąć na usługi zaopatrujące, tj. surowce i materiały dostarczane w ramach funkcji ekosystemowych. W artykule Marka Sławskiego „*Zmiany struktury drzewostanów sosnowych a występowanie ptaków*”² [Studia i Materiały CEPL w Rogowie R. 13. Zeszyt 2 (27) / 2011] możemy przeczytać:

Drzewostany dojrzałe 121 – 160 lat

[...] Frekwencja powierzchni z drzewami zahubionymi wzrasta do 40%, a z drzewami dziuplastymi do 30%.

Drzewostany starzejące powyżej 161 lat

[...] Grube martwe drzewa stojące występują na 50%, a leżące na 40% powierzchni. Na 25% powierzchni mamy do czynienia z co najmniej dwoma gatunkami martwych drzew. Dziuple występują na 60%, a drzewa z owocnikami hub na 80% powierzchni. Drzewostany te zaczynają się przerzedzać, na 60% powierzchni pojawiają się luki i przerzedzenia większe niż 5 arów.

Zgodnie z wynikami badań autora artykułu, w drzewostanach sosnowych w wieku powyżej 120 lat radykalnie nasilają się procesy starzenia się drzew, co objawia się między

¹ Źródło <https://biodiversity.europa.eu/europes-biodiversity/ecosystems/maes/common-international-classification-of-ecosystem-services-cices>

² Źródło: https://www.researchgate.net/publication/272794593_Zmiany_struktury_drzewostanow_sosnowych_a_wystepowanie_ptakow_Changes_of_Pine_stand_structure_versus_birds_occurrence

innymi procesami rozkładu drewna w wyniku oddziaływania grzybów. Prowadzi to do znacznych strat surowca drzewnego, co w lasach gospodarczych ma istotne znaczenie.

Dodatkowo w podpunkcie 1b Klub Przyrodników używa zwrotu **maksymalne** przetrzymywanie starego drzewostanu na pniu. Plan Urządzenia Lasu nie określa maksymalnego, dopuszczalnego wieku drzewostanu pozostającego na pniu. Proponowane cięcia odnowieniowe w wymienionych w podpunkcie 1b) wydzieleniach dają nadleśnictwu możliwość długotrwałego pozostawiania drzew na pniu w ramach Rb II (krótki, średni lub długi okres odnowienia), Rb III (średni lub długi okres odnowienia), Rb IV (długi lub bardzo długi okres odnowienia). Elastyczne, dostosowane do indywidualnych potrzeb drzewostanu stosowanie cięć w ramach określonych rębni daje możliwość wykorzystania wszystkich funkcji ekosystemowych lasu, zarówno zaopatrujących, jak również regulacyjnych i kulturowych.

Szczegółowa analiza wydzieleni zaproponowanych przez Klub Przyrodników, aby te drzewostany maksymalnie przetrzymywać na pniu, a cięcia odnowieniowe stosować w przypadku zagrożenia trwałości funkcji ekosystemowej przedstawiona została poniżej.

Analiza wydzieleni wyszczególnionych w pkt. 1b sporządzona wg stanu na dzień 01.01.2025 dla Nadleśnictwa Bytów wskazuje:

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-03-192 -b -00	0,55	So125-KO - BMśw - TD So - GDN – podrost 9So8 – 0,6 - RbIIA 70%	Jest to Klasa Odnowienia – rębnia częściowa ma na celu odsłonięcie podrostu – naturalnego odnowienia sosnowego i zapewnienie funkcji ekosystemowych, poprzez zapewnienie trwałości i ciągłości drzewostanu odnawianego naturalnie. Dodatkowo jest to drzewostan zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego MP/1/18166/05, pełniący funkcję gospodarczego drzewostanu nasiennej (GDN So), planowana rębnia IIA, oprócz ukierunkowania na uzyskanie odnowienia naturalnego, dodatkowo umożliwia pozyskanie szyszek sosny w regionie matecznym So11.
11-03-1-13-168 -d -00	1,41	5Brz80-KO - BMśw - porolny - TD BkSo, podrost 5Bk6-0,4 - RbIIIAU R 80% retencyjna	Jest to Klasa Odnowienia – drzewostan niestabilny, wymagający przebudowy, na gruncie porolnym, 50% Brz w składzie gat., aktualnie częściowo niezgodny z siedliskiem, w tym z udziałem Św z zainwentaryzowanymi szkodami na 10% powierzchni od kornika drukarza. Planowana rębnia retencyjna IIIAUR jest stosowana w celu zwiększenia udziału gatunków pożądanych, zgodnych z siedliskiem i zróżnicowania struktury drzewostanu. Zastosowanie cięć o retencyjnym charakterze z pozostawieniem min. 20% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębnym zapewni trwałość funkcji ekosystemowych poprzez poprawę stabilności drzewostanu.
11-03-1-12-44 -h -00	6,74	So95-0.8 - BMśw - TD So, RbIVD R 30%	Drzewostan jest jednogatunkowy, jednopiętrowy, jednowiekowy. Zaplanowane cięcia odnowieniowe o bardzo długim okresie odnowienia pozwolą na wykształcenie drzewostanu o złożonej budowie pionowej o naturalnym pochodzeniu. Dodatkowo

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
		retencyjna	zastosowano cięcia o charakterze retencyjnym z pozostawieniem min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębny.
11-03-1-15-265 -h -00	3,79	So105-1.0 - Bśw - TD So, RbIIA 60%	Rębnia częściowa spowoduje uzyskanie naturalnego odnowienia sosnowego na powierzchni. Działanie wpisuje się w aktualne oczekiwania, ukierunkowane na uzyskanie odnowienia naturalnego.
11-03-1-13-161 -f -00	2,65	Brz90-KO - BMśw - porolny - TD BkSo – podrost 6Bk4-0,3 - RbIIIAU R 80% retencyjna	Jest to Klasa Odnowienia. Drzewostan wymagający przebudowy, na gruncie porolnym ze 100% udziałem brzozy w składzie gatunkowym. Planowana rębnia retencyjna IIIAUR jest stosowana w celu zwiększenia udziału gatunków pożądanych, zgodnych z siedliskiem i zróżnicowania struktury drzewostanu. Zastosowanie cięć o retencyjnym charakterze z pozostawieniem min. 20% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębny zapewni trwałość funkcji ekosystemowych poprzez poprawę stabilności drzewostanu wspieranie procesu unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną.
11-03-1-13-161 -a -00	0,70	5So125-1.0 - LMśw - TD SoBk – podrost 10Bk25-0,2 - RbIIA 60%	Rębnia częściowa zapewni przebudowę drzewostanu na siedlisku LMśw i wspiera proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną. Cięcia odnowieniowe ukierunkowane na uzyskanie odnowienia naturalnego gatunków liściastych i złożonej struktury drzewostanu rosnącego na żyznym siedlisku.
11-03-1-13-244 -f -00	1,50	8Brz75-0.9 - BMśw - TD So, RbIIA 60%	Konieczna przebudowa drzewostanu brzożowego na zgodny z siedliskiem. Planowana rębnia IIA ukierunkowana na redukcję udziału gatunku częściowo niezgodnego z siedliskiem. Zastosowane cięcia odnowieniowe pozwolą na zmianę składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną i naturalnym typem drzewostanu na siedlisku BMśw.
11-03-1-13-245 -i -00	5,73	So110-KO-BMśw-TD BkSo IIp Bk 60-0,5- pods. 6Bk 4Db.b - 4I - 0,3 - RbIIIAUR 90% retencyjna	Kontynuacja cięć odnowieniowych z poprzedniego dziesięciolecia. Stosowane cięcia w rębni gniazdowej zapewnią wykorzystanie żyźniejszych fragmentów siedliska i wprowadzenie gatunków liściastych - buka i dębu na siedlisku BMśw. Wspiera to proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną i możliwościami troficznymi siedliska. Cięcia odnowieniowe o charakterze retencyjnym ukierunkowane na odsłonięcie odnowienia naturalnego gatunków liściastych i wytworzenie złożonej struktury drzewostanu. Jednocześnie zastosowane rozwiązania umożliwią pozostawienie

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
			na min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębny.
11-03-1-12-67 -b -00	3,64	So85-KO - BMśw - TD DbSo – podrost 5Db.b.10 - 0,3 - RbIIIAU R 90% retencyjna	Jest to Klasa Odnowienia, kontynuacja cięć odnowieniowych z poprzedniego 10-lecia. – Stosowane cięcia w rębni gniazdowej zapewnią wykorzystanie żyźniejszych fragmentów siedliska i wprowadzenie dębu na siedlisku BMśw. Wspiera to proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną i możliwościami troficznymi siedliska. Cięcia odnowieniowe o charakterze retencyjnym ukierunkowane na odsłonięcie odnowienia naturalnego gatunków liściastych i wytworzenie złożonej struktury drzewostanu. Jednocześnie zastosowane rozwiązania umożliwią na pozostawienie min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębny.
11-03-1-02-128 -b -00	0,83	9So95-0.3 - BMśw - TD BkSo - przeb. Intensywna - RbIB 100%	Jest to drzewostan zakwalifikowany do przebudowy intensywnej, o zadrz. 0,3. Spadek zadrzewienia spowodowany jest szkodami od owadów. Drzewostan jest niestabilny. Zagrożona jest trwałość ekosystemowa.
11-03-1-07-138 -d -00	1,39	7So100-0.7 - Bśw - RbIB R 90% retencyjna	Jest to drzewostan uszkodzony przez owady, o obniżonym zadrzewieniu, niestabilny. Zastosowane cięcia odnowieniowe - rębni retencyjna – pozwolą na odnowienie drzewostanu z pozostawieniem min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników, jednocześnie możliwość uzyskania odnowienia naturalnego sosny oraz zachowania pojawiających się na powierzchni podszytów bukowych i dębowych.
11-03-1-04-496 -g -00	2,96	7Db130-1.0 - LMśw - TD BkDb - RbIVA 20% - 9190(A)	Postępowanie hodowlane w celu zachowania trwałości siedliska N2000 - 9190 zostało uzgodnione w drodze trójstronnego porozumienia z RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku z dnia 23 sierpnia 2024 r. Zastosowane cięcia odnowieniowe ukierunkowane są na uzyskanie odnowienia naturalnego dębu, w celu zapewnienia trwałości funkcji ekosystemowych oraz utrzymania stanu siedliska 9190 w stanie niepogorszonym. Bardzo długi okres odnowienia pozwoli na dostosowanie cięć do potrzeb hodowlanych pojawiającego się dębowego odnowienia naturalnego.

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-03-271 -f -00	3,01	9Brz85-KO - BMśw - TD BkSo - porolny – podsadzenia 6Bk,4Db.b 4 – 0,3 - RbIIIAU R 90% retencyjna	Jest to Klasa Odnowienia – kontynuacja cięć odnowieniowych z poprzedniego dziesięciolecia. Stosowane cięcia w rębni gniazdowej zapewnią wykorzystanie żyźniejszych fragmentów siedliska i wprowadzenie gatunków liściastych - buka i dębu na siedlisku BMśw. Wspiera to proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną i możliwościami troficznymi siedliska. Cięcia odnowieniowe o charakterze retencyjnym ukierunkowane na odsłonięcie odnowienia naturalnego gatunków liściastych i wytworzenie złożonej struktury drzewostanu. Jednocześnie zastosowane rozwiązania umożliwią na pozostawienie min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębnym.
11-03-1-15-320 -c -00	3,32	7So120-KO - BMśw - TD DbSo – podsadzenia 7Db.b.6-03 - RbIIIAU R 90% retencyjna	Jest to Klasa Odnowienia – kontynuacja cięć odnowieniowych z poprzedniego dziesięciolecia. Stosowane cięcia w rębni gniazdowej zapewnią wykorzystanie żyźniejszych fragmentów siedliska i wprowadzenie gatunków liściastych - buka i dębu na siedlisku BMśw. Wspiera to proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną i możliwościami troficznymi siedliska. Cięcia odnowieniowe o charakterze retencyjnym ukierunkowane na odsłonięcie odnowienia naturalnego gatunków liściastych i wytworzenie złożonej struktury drzewostanu. Jednocześnie zastosowane rozwiązania umożliwią na pozostawienie min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębnym.
11-03-1-15-321 -c -00	2,03	6So95-KO - BMśw - TD BkSo – podrost 5Bk7-0,3 - RbIIIAU R 90% retencyjna	Jest to Klasa Odnowienia – kontynuacja cięć odnowieniowych z poprzedniego dziesięciolecia. Stosowane cięcia w rębni gniazdowej zapewnią wykorzystanie żyźniejszych fragmentów siedliska i wprowadzenie gatunków liściastych - buka i dębu na siedlisku BMśw. Wspiera to proces unaturalnienia ekosystemu leśnego w zakresie składu gatunkowego odnawianego drzewostanu, w kierunku jego zgodności z roślinnością potencjalną i możliwościami troficznymi siedliska. Cięcia odnowieniowe o charakterze retencyjnym ukierunkowane na odsłonięcie odnowienia naturalnego gatunków liściastych i wytworzenie złożonej struktury drzewostanu. Jednocześnie zastosowane rozwiązania umożliwią na pozostawienie min. 10% powierzchni najcenniejszych fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębnym.

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-15-319 -c -00	4,87	6So110-KO – BMśw – podrost 7Db.b.7-0,3 - GDN - TD DbSo - BUP nr 1 - RbIIIAU 100%	Jest to GDN znajdujący się w Bloku Upraw Pochodnych (BUP). Zaplanowano cięcia odnowieniowe na powierzchni międzygniazdowej zgodnie z obowiązującymi przepisami w PGL LP - „Programem ochrony leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035”. W całym BUP i w tej konkretnej uprawie będzie wykorzystywane generatywne potomstwo WDN rosnącego w Nadleśnictwie Bytów, w regionie matecznym So11 (sosny bytowskiej).
11-03-1-15-313 -f -00	6,86	So95-0.8 - Bśw - TD So, RbIVD R 30%, retencyjna	Zaplanowano cięcia odnowieniowe mające przed wszystkim wspierać odnowie naturalne - RbIVD – z wykorzystaniem cięć o retencyjnym charakterze. Jest to rębnia, ukierunkowana na uzyskanie odnowienia naturalnego w dłuższej perspektywie czasowej, w rezultacie której powstanie drzewostan od złożonej strukturze pionowej a min. 10% powierzchni fragmentów drzewostanu macierzystego w formie kęp, grup drzew i pojedynczych osobników oddziałujących na min. 50% powierzchni objętej użytkowaniem rębnym pozostanie na odnowionej powierzchni do naturalnego rozpadu. Drzewostan o obniżonym zadrzewieniu. Wydłużenie okresu odnowienia, pozostawienie min. 10% drzewostanu macierzystego na gruncie zapewni zarówno ciągłość drzewostanu, jego odnowienie jak i trwałość funkcji ekosystemowych.

Podmiot składający uwagi:

Klub Przyrodników

Treść uwagi nr 2:

2. *Wyłączyć z cięć drzewostany w strefach przyległych do brzegów wód i mokradeł na co najmniej wysokość drzewostanu, a na pozostałych stromych (>18 stopni) zboczach mis jezior i mokradeł stosować najwyżej cięcia przerębowe. Stoki strome należy przy tym wyznaczyć z numerycznego modelu terenu – jako rzeczywiste powierzchnie o takim nachyleniu (nie na podstawie średniego nachylenia w wydzieleniu) – na terenie nadleśnictwa Bytów jest co najmniej kilkaset wydzieleni, w których znajdują się takie stoki. Obecna mapa cięć zaplanowana dla nadleśnictwa Bytów nie jest zgodna z tym wnioskiem.*

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona

Uzasadnienie:

W projekcie Planu Urządzenia Lasu uwzględniono zapisy obowiązujących aktów prawnych i przepisów wewnętrznych w zakresie ochrony drzewostanów przyległych do brzegów wód oraz siedlisk hydrogenicznych tj. min. Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. (Dz. U. 2023 poz. 672) w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, obowiązującej Instrukcji Ochrony Lasu, Zasad

Hodowli Lasu oraz Instrukcji Urządzania Lasu. Zasady gospodarowania, wyznaczania stref buforowych zostały opisane i podkreślone kilkakrotnie w Programie Ochrony Przyrody. Zapis w POP (rozdz. 8.1.2, pkt 3) dotyczący niestosowania rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*) w strefie buforowej (pasie o szerokości 25-30 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Zapis w POP (rozdz. 8.1.2, pkt 4) dotyczący zaplanowania stref buforowych o szer. 25 m bezpośrednio przy źródłiskach i obszarach bagiennych również jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej oraz obowiązującą Instrukcją Ochrony Lasu. Zapis w POP (rozdz. 8.3) dotyczy planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (3150, 3160, 7140, 91D0, 91E0) – należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone. Zapis w POP (rozdz. 8.4) dotyczy wyznaczenia stref buforowych (pas o szerokości min. 25 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz bezpośrednio przy źródłiskach i obszarach bagiennych, wokół istniejących naturalnych wysięków, podmoczeń, bagienek, w których nie powinno się planować cięć zupełnych i lokalizacji gniazd, a w przypadku braku drzewostanu pozostawiać całość roślinności krzewiastej w strefie oddziaływania dla mikrosiedliska. Zapisy w rozdz. 8.7.1 oraz w rozdz. 8.7.2 – siedlisko 91D0, 91E0, 3110, 3150, 3160, 7110, 7120, 7140, 7230 – w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Wyraźnie należy podkreślić, że zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej nie planuje się cięć zupełnych i gniazdowych w strefie buforowej (pas o szerokości 25 m – uwzględniając naturalne ukształtowanie terenu) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych, przy źródłiskach, obszarach bagiennych, siedliskach przyrodniczych (3150, 3160, 7140, 91D0, 91E0). Nie wyklucza to jednak odślaniania młodego pokolenia (prowadzenia cięć odślaniających) oraz prowadzenia czynności związanych z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz prac związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa. W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Bytów nie zaplanowano użytkowania rębnego w drzewostanach opisanych na bagiennych i zalewowych siedliskach. Dodatkowo na etapie sporządzania szkiców cięć odnowieniowych, w trakcie lustracji terenowej każdej powierzchni objętej użytkowaniem rębnym, służby terenowe wyznaczają na gruncie min. martwe drzewa z zamiarem pozostawienia ciągłości występowania martwego drewna; dążąc do osiągnięcia średniego poziomu około 3–5 martwych drzew w przeliczeniu na 1 ha

powierzchni leśnej, pozostawiając w miarę możliwości drzewa o największym potencjale biocenotycznym, zaznaczają na szkicu cięć odnowieniowych oraz wyznaczają w terenie fragmenty drzewostanu do pozostawienia do naturalnego obumarcia (co najmniej 5% powierzchni, a w przypadku zastosowania cięć o retencyjnym charakterze 10-20%) czy też zapisują wszelkie wymagane modyfikacje cięć wynikające z lokalnych uwarunkowań. Są to zapisy zgodne również z projektem planu ochrony PKDS, który dopuszcza prowadzenie cięć przerębowych w tej strefie.

Sporządzając opisy taksacyjne wydzieleń, w planie urządzania lasu, teren określa się podając jego makro- i mezorzeźbę, położenie, nachylenie, wystawę, minimalną oraz maksymalną wysokość nad poziom morza. Nachylenie, wystawę, minimalną oraz maksymalną wysokość nad poziom morza wyznaczono z numerycznego modelu terenu. Nachylenie terenu określone w opisach taksacyjnych jako stoki strome opisano dla wydzieleń o nachyleniu 18°-30°. Nachylenie wydzieleń położonych na stokach o większym nachyleniu opisuje się jako stoki bardzo strome i spadziste.

W zakresie uwagi, aby na stromych (>18 stopni) zboczach mis jezior i mokradeł stosować najwyżej cięcia przerębowe Klub Przyrodników nie wskazał lokalizacji wydzieleń ze wskazaniami gospodarczymi niezgodnych z tym założeniem. Uwaga ma charakter ogólny, deklaratoryjny.

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż wszystkie przedstawione rodzaje i formy rębni ujęte w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów określają kierunkowe zasady postępowania, które mogą być modyfikowane w zależności od uwarunkowań środowiskowych i przyjętych celów hodowlanych. Zastosowane elementy techniczne i przestrzenne rębni, w tym w szczególności rodzaj cięć oraz lokalizacja pozostawianych fragmentów drzewostanu podlega szczegółowej weryfikacji terenowej na etapie realizacji zadań gospodarczych. Na każdej powierzchni objętej użytkowaniem rębnym, służby terenowe wyznaczają na gruncie min. martwe drzewa z zamiarem pozostawienia ciągłości występowania martwego drewna; dążąc do osiągnięcia średniego poziomu około 3–5 martwych drzew w przeliczeniu na 1 ha powierzchni leśnej, pozostawiając w miarę możliwości drzewa o największym potencjale biocenotycznym, zaznaczają na szkicu cięć odnowieniowych oraz wyznaczają w terenie fragmenty drzewostanu do pozostawienia do naturalnego obumarcia (co najmniej 5% powierzchni, a w przypadku zastosowania cięć o retencyjnym charakterze 10-20%) czy też zapisują wszelkie wymagane modyfikacje cięć wynikające z lokalnych uwarunkowań. W tym również potrzebę zmiany rodzaju cięć lub potrzebę pozostawienia kępy starodrzewu na stromych stokach, w danym fragmencie wydzielenia. Każdorazowo weryfikowana jest również zgodność podjętych działań na danej pozycji objętej użytkowaniem rębnym z wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej określonymi w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r.

Podmiot składający uwagi:

Klub Przyrodników

Treść uwagi nr 3:

3. *Zrezygnować z cięć zupełnych w wydzieleniach: 115c; 128f; 113i; 128b; 154a; 84d; 468d; 524d; 525a; 198h; 117g, 278f; 276b; 419g, 323c, 320p, 131d; 408h, 255i, 255h; 92h; 44c; 25g; 17f; 9c; 173c (niezależnie od faktu pozostawiania w rębni zupełnej fragmentów startego drzewostanu w ramach „podejścia retencyjnego”).*

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

Propozycja Klubu Przyrodników, aby zrezygnować z cięć zupełnych, niezależnie od faktu pozostawiania w rębni zupełnej fragmentów startego drzewostanu w ramach „podejścia retencyjnego”, nie znajduje uzasadnienia.

W odniesieniu do przyjętego w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów odnawiania drzewostanów z wykorzystaniem cięć o retencyjnym charakterze zaznaczyć należy, że u podstawy powyższego rozwiązania znajduje się założenie, zgodnie z którym kluczową rolę w zachowaniu prawidłowego funkcjonowania oraz wysokich walorów przyrodniczych ekosystemów leśnych odgrywa złożoność strukturalna (ang. structural complexity), jaka powstaje w wyniku użytkowania tylko części dojrzałych drzewostanów. W ramach zastosowanych cięć o retencyjnym charakterze należy w pierwszej kolejności dążyć do zachowania ważnych elementów strukturalnych i funkcjonalnych w skali pojedynczego drzewostanu. Działanie to prowadzi do wzmocnienia wielofunkcyjnego charakteru lasów, ze szczególnym uwzględnieniem ich walorów przyrodniczych i estetycznych. W ramach rębni retencyjnej, drzewa, które pozostają po cięciu (po cięciach) mogą być rozmieszczone pojedynczo, mogą również tworzyć płyty, kępy, grupy drzew. Kluczowe znaczenie ma zarówno ilość, jak i sposób rozmieszczenia pozostawianych elementów. Fragmenty wyłączone z użytkowania (około 10-20 % powierzchni, oddziałujące na min. 50% powierzchni objętej cięciami odnowieniowymi) powinny stanowić reprezentatywne przykłady naturalnej zmienności warunków i struktur drzewostanowych, przyczyniać się do utrzymania ciągłości naturalnych procesów ekosystemowych i zachowania elementów bioróżnorodności, pomagać w zachowaniu przestrzennej łączności biotopów leśnych oraz pełnić rolę naturalnych refugium umożliwiających przeżycie i dyspersję gatunków na obszarach objętych użytkowaniem rębnym.

Dodatkowo zauważyć należy, że powyższa metoda prowadzenia cięć odnowieniowych jest wskazana jako preferowana w aktualnie opracowanych przez Komisję Europejską „Wytycznych w sprawie gospodarki leśnej bliższej naturze”.

Wskazane w uwadze Klubu Przyrodników drzewostany są drzewostanami porolnymi (9 pozycji), o niskim zadrzewieniu, często już w fazie rozpadu, wymagające pilnej przebudowy, aby zachować ciągłość funkcji ekosystemowych. Szczegółowy opis i uzasadnienie zaplanowanych cięć odnowieniowych przedstawiono poniżej.

Analiza wydzieleń wskazanych do rezygnacji z rębni zupełnych:

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-02-115-c-00	1,33	5So56-0.6 - BMśw – porolny - TD DbSo -	Drzewostany na gruntach porolnych w fazie rozpadu, o niskim zadrzewieniu,

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
		przeb. intensywna - RbIB 100%	wymagające pilnej przebudowy, w których występuje zagrożenie dla trwałości ich funkcji ekosystemowej – zaplanowano postępowanie zgodne z zapisami projektu planu ochrony PK Dolina Słupi (§12, pkt 2, ppkt.2c).
11-03-1-02-84-d -00	1,66	7So75-0.7 - BMśw – porolny - TD So - przeb. intensywna - RbIB 100%	
11-03-1-05-524 d-00	2,18	8So70-0.6 - LMśw – porolny - TD DbSo - przeb. intensywna - RbIB 95%	
11-03-1-05-525-a-00	0,92	9So70-0.6 - LMśw – porolny - TD DbSo - przeb. intensywna - RbIB 100%	
11-03-1-12-9-c -00	9,41	9So72-0.7 - BMśw – porolny - TD So - przeb. intensywna - RbIB 90%	
11-03-1-12-92-h -00	1,7	So49-0.4 - BMśw – porolny - TD So - przeb. intensywna - RbIB 100%	
11-03-1-15-408-h-00	3,61	So70-0.5 - BMśw – porolny - TD So - przeb. intensywna - RbIB 95%	
11-03-1-02-128-b-00	0,83	9So95-0.3 - BMśw - TD BkSo - przeb. intensywna - RbIB 100%	Drzewostan w fazie rozpadu (0,3 zadrz.). Ze względu na niewielką powierzchnię <1,0 ha i wymagania hodowlane - wprowadzenia światłozadnej sosny - zaplanowano cięcia odnowieniowe na 100% powierzchni.
11-03-1-02-128-f - 00	1,07	5Św67-0.4 - BMśw - TD BkSo - przeb. intensywna - RbIB 100%	Drzewostany świerkowe, w fazie rozpadu wymagające pilnej przebudowy. Pozostawienie drzewostanów na gruncie spowoduje zagrożenie dla trwałości ich funkcji ekosystemowej – zaplanowano postępowanie zgodne z zapisami projektu planu ochrony PK Dolina Słupi (§12, pkt 2, ppkt.2c).
11-03-1-02-154-a-00	1,21	Św58-0.3 - BMśw - TD BkSo - przeb. intensywna - RbIB 95%	
11-03-1-05-468-d-00	1,1	7Św45-0.4 - Lśw TD DbBk - przeb.	

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
		intensywna - RbIB 100%	
11-03-1-01-131-d-00	2,76	9So95-0.8 - BMśw - TD So - przeb. intensywna - RbIB 90%	Drzewostan wymagający pilnej przebudowy ze względu na uszkodzenia od owadów. Pozostawienie drzewostanu na gruncie spowoduje zagrożenie dla trwałości jego funkcji ekosystemowej – zaplanowano postępowanie zgodnie z zapisami projektu planu ochrony PK Dolina Słupi (§12, pkt 2, ppkt.2c).
11-03-1-02-113 -i - 00	1,17	9So95-0.9 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	Zastosowano cięcia o retencyjnym charakterze (opisane w wyjaśnieniu powyżej) z pozostawieniem ok. 15% drzewostanu macierzystego. W trakcie naboru drzewostanów do użytkowania zastosowano podwyższony wiek rębności - 110 lat – (możliwość rozpoczęcia użytkowania cięciami odnowieniowymi drzewostanu w wieku od 91 lat) – zaplanowano postępowanie zgodne z zapisami projektu planu ochrony PK Dolina Słupi §12, pkt 2, ppkt.2c).
11-03-1-03-278 -f - 00	3,05	9So105-1.2 - BMśw - TD So - GDN - RbIB R 90%	
11-03-1-03-323 -c -00	2,52	7So95-1.0 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-03-419 -g -00	3,88	So100-0.8 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-07-198 -h -00	3,09	So95-0.9 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-12-17 -f - 00	2,43	So100-1.1 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-12-173 -c -00	3,88	So125-1.1 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-12-25 -g - 00	1,5	So120-1.0 - BMśw – porolny - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-12-44 -c - 00	3,39	9So95-0.7 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-15-255 -h -00	1,38	So110-1.2 - BMśw - TD So - RbIB R 90%	
11-03-1-03-276-b-00	8,12	So95-1.1 - BMśw - TD So - GDN - RbIB R 85%	
11-03-1-07-117-g-00	1,97	So105-1.2 - BMśw - TD So - BUP nr 5 - RbIB 100%	Zastosowano podwyższony wiek rębności - 110 lat – rębne od 91 lat – zgodnie z zapisami projektu planu ochrony PK Dolina Słupi §12, pkt 2, ppkt.2c). Ze względu na

Adres leśny	Pow. ha	Skrócony opis	Wyjaśnienie nieuwzględnienia uwagi
11-03-1-15-320-p-00	3,53	7So125-1.2 - BMśw - TD So - GDN - BUP nr 1 - RbIB 100%	potrzebę założenia Bloku Upraw Pochodnych i przepisy obowiązujące w PGL LP zaplanowano 100% pozyskania.
11-03-1-15-255-i -00	0,62	So125-1.2 - BMśw – porolny - TD So - RbIB 100%	Drzewostan porolny. Ze względu na niewielką powierzchnię <1,0 ha i wymagania hodowlane - wprowadzenia światłożądnej sosny - zaplanowano cięcia odnowieniowe na 100% powierzchni. Zastosowano podwyższony wiek rębności - 110 lat – zaplanowano postępowanie zgodne z zapisami projektu planu ochrony PK Dolina Słupi §12, pkt 2, ppkt.2c).

Podmiot składający uwagi:

Klub Przyrodników

Treść uwagi nr 4:

4. Według naszej wiedzy, Sejmik województwa pomorskiego pracuje obecnie nad ustanowieniem, w drodze uchwały, planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Dolina Słupi, obejmującego m.in. część lasów Nadleśnictwa Bytów. Jeżeli plan ochrony parku krajobrazowego zostanie ustanowiony przed datą zatwierdzenia planu urządzenia lasu, to zgodnie z art. 105 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, ustalenia planu ochrony parku krajobrazowego będzie należało uwzględnić w planie urządzenia lasu. Wprawdzie plan ochrony PKDS nie został jeszcze ustanowiony, ale wnoszę o wyprzedzające uwzględnienie w planie urządzenia lasu jego projektu, a w prognozie oddziaływania na środowisko – o zbadanie wpływu PUL na potencjalną ochronę parku krajobrazowego na podstawie projektu planu ochrony.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

W dniu 20.12.2024 odbyła się sesja X Sejmiku Województwa Pomorskiego, na której podjęto Uchwałę w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. Powyższa uchwała nr 118/X/24 weszła w życie z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 89 w dniu 8.01.2025 r., tj. po 1.01.2025 roku.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bytów jest sporządzony na dzień 1.01.2025 roku. W Programie Ochrony Przyrody ujęto projekt planu ochrony dla Parku Krajobrazowego i tak też ten dokument ujęto i opisano w Prognozie Oddziaływania Planu Urządzania Lasu na Środowisko i Obszary Natura 2000.

Ujęcie w projekcie PUL zapisów procedowanego projektu planu ochrony PK jest w zasadzie z formalnego punktu widzenia niemożliwe, bo w planie urządzenia lasu

uwzględnia się „plan ochrony” a nie „projekt planu ochrony”. Na kilkukrotnych spotkaniach roboczych ze służbami Parku Krajobrazowego Dolina Słupi ustalano, które zapisy można bezpośrednio przyjąć z projektu planu ochrony dla PK do PUL. Dodatkowo, w porozumieniu spisanim pomiędzy Pomorskim Zespołem Parków Krajobrazowych i RDLP w Szczecinku na spotkaniu w sprawie relacji pomiędzy projektami: planu ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi (PKDS) oraz planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bytów (NB), zorganizowanym przez Departament Środowiska i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w dniu 12.11.2024 r., strony uznały, że plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bytów i plan ochrony PKDS są pod względem merytorycznym spójne, a pojawiające się drobne rozbieżności zostaną rozstrzygnięte wspólnie i usunięte dostępnymi metodami, takimi jak: okresowa ocena skuteczności zaproponowanych rozwiązań, aktualizacja planu ochrony PKDS czy działania korygujące w trakcie realizacji planu urządzenia lasu przez Nadleśnictwo Bytów.

Z przyczyn powyżej tj. faktu, że, na dzień 01.01.2025 jest to projekt planu ochrony a nie plan ochrony PKDS, uwaga dotycząca potrzeby zbadania w prognozie wpływu PUL na potencjalną ochronę parku krajobrazowego na podstawie projektu planu ochrony jest bezzasadna.

Podmiot składający uwagi:

Klub Przyrodników

Treść uwagi nr 5:

5. *W prognozie oddziaływania na środowisko nie przeanalizowano oddziaływania PUL na cele Strategii Ochrony Różnorodności Biologicznej UE. Stanowi to naruszenie art. 51 ust. 2 pkt 2d ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z którym prognoza powinna określać, analizować i oceniać m.in. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu. Wnosimy o odpowiednie uzupełnienie prognozy.*

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona częściowo.

Kwestia relacji celów zawartych w Strategii Ochrony Różnorodności Biologicznej UE oraz projektu PUL zostanie skomentowana, zgodnie z przedłożonymi wyjaśnieniami.

Uzasadnienie:

Wskazany w uwadze zapis Ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko postuluje określenie, analizę i ocenę: celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu. W związku z tym zarzut Klubu Przyrodników, iż „w prognozie oddziaływania na środowisko nie przeanalizowano

oddziaływania PUL na cele Strategii Ochrony Różnorodności Biologicznej UE” należy uznać za bezzasadny.

Należy wskazać, że intencją regulacji zawartej w art. 51 ust. 2, pkt. 2d ww. ustawy jest analiza ustanowionych celów oraz sposoby, w jaki te cele oraz inne problemy środowiska uwzględniono podczas opracowywania dokumentu, a zatem nie chodzi tu o wpływ projektu PUL na cele Strategii, tylko o wpływ tych celów na kształt projektu PUL oraz (ewentualnie) w jakim stopniu projekt PUL przyczynia się do realizacji celów (jest zgodny z celami Strategii).

Należy podkreślić, że ww. Strategia ma charakter kierunkowy i nie jest dokumentem prawnie wiążącym państwa członkowskie, a tym bardziej wiążącym dla podmiotu opracowującego projekt PUL. W Strategii stwierdza się m.in., że „po przeprowadzeniu oceny skutków Komisja przedstawi w 2021 r. wniosek dotyczący prawnie wiążących celów UE w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych”. Zatem twórca Strategii założył, że określenie wiążących celów nastąpi w drodze odrębnego aktu prawnego. W tym przypadku jest to Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869.

Niemniej jednak również i w tym rozporządzeniu zdefiniowano cele o charakterze ogólnym. Zgodnie z art. 14 ww. rozporządzenia państwa zostały zobowiązane do opracowania krajowych planów odbudowy zasobów przyrodniczych (KPO ZP ZP), w których zawarte zostaną sparymetryzowane ilościowo i jakościowo cele odbudowy oraz obszary realizacji poszczególnych działań służących realizacji jasno zdefiniowanych celów. KPO ZP muszą uwzględniać specyfikę poszczególnych krajów oraz skutki społeczne i gospodarcze. Plany te mają zostać przedstawione Komisji do dnia 1 września 2026 roku. Według danych ze strony Ministerstwa Klimatu i Środowiska w IV kw. 2024 r. prace nad tym dokumentem były na początkowym etapie³.

W sytuacji braku KPO ZP państwa członkowskie zobowiązane są do niepogarszania stanu ochrony siedlisk i gatunków chronionych w ramach Programu Natura 2000. W przypadku projektu PUL obowiązek ten realizowany jest m.in. poprzez procedurę strategicznej oceny oddziaływania projektu PUL na środowisko oraz program ochrony przyrody stanowiący integralną część PUL. Z kolei działania służące poprawie stanu siedlisk przyrodniczych, uzupełnieniu wiedzy o ich występowaniu i kondycji realizowane są w ramach działań ujętych w PZO dla obszarów Natura 2000.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uzgodniono z właściwym organem zgodnie z art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zaznaczyć należy, że w dniu 20.12.2024 roku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku zaopiniowała, bez uwag, przedłożony projekt Planu Urządzenia Lasu wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko dla Nadleśnictwa Bytów na lata 2025-2034.

³ (źródło: <https://www.gov.pl/web/klimat/startuja-prace-nad-projektem-krajowego-planu-odbudowy-zasobowprzyrodniczych#:~:text=Dokument%20ten%20ma%20by%C4%87%20odpowiedzi%C4%85%20na%20kryzysy%20utruty,a%20do%202050%20r.%20%E2%80%93%20wszystkie%20ekosystemy%20>)

Uwzględniając przedstawioną argumentację należy stwierdzić, że projekt PUL dla Nadleśnictwa Bytów jest zgodny z celami zawartymi w Strategii Ochrony Różnorodności Biologicznej UE.

Podmiot składający uwagi:

Klub Przyrodników

Treść uwagi nr 6:

6. *Pomimo wejścia w życie Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869, w prognozie oddziaływania na środowisko nie przeanalizowano oddziaływania PUL na cele wymagane tym rozporządzeniem. W konsekwencji, nie wiadomo czy i w jakim stopniu realizacja PUL przyczyni się do zapewnienia odpowiedniego wkładu lasów nadleśnictwa Bytów w osiągnięcie tych celów – nawet tych, których termin realizacji przypadnie w toku okresu obowiązywania PUL. Wnosimy o odpowiednie uzupełnienie prognozy, w tym o wykonanie w jej ramach pełnej analizy obecnego stanu siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa (nie tylko w obszarach Natura 2000) i możliwości poprawy tego stanu (także za pomocą ochrony biernej, tj. spontanicznych procesów przyrodniczych).*

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona częściowo.

Kwestia relacji celów zawartych w Rozporządzeniu UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 oraz projektu PUL zostanie skomentowana, zgodnie z przedłożonymi wyjaśnieniami.

Uzasadnienie:

Jak wspomniano powyżej (w uzasadnieniu do pkt. 5) podstawą do realizacji konkretnych działań będzie Krajowy Plan Odbudowy. Zgodnie z wymogami artykułu 14 i 15 Rozporządzenia UE, na potrzeby opracowania KPO ZP zmapowane zostaną m.in. wszystkie siedliska przyrodnicze w kraju wraz z określeniem ich stanu. Dopiero na podstawie tych danych – całościowych, na poziomie regionu geograficznego, określone zostaną cele szczegółowe, m.in. powierzchnia referencyjna poszczególnych siedlisk, lokalizacja oraz areał siedlisk, które mają zostać restytuowane, lokalizacja poszczególnych działań.

Zgodnie z artykułem 16 ust. 7 ww. rozporządzenia państwa członkowskie zostały zobowiązane do przedłożenia projektów KPO ZP w terminie do 1 września 2026 roku. W przeciągu 6 miesięcy Komisja oceni projekt KPO ZP i sformułuje ewentualne uwagi, które państwa członkowskie są zobowiązane uwzględnić. Dopiero wtedy KPO ZP może być

zatwierdzony przez państwa członkowskie. Według danych ze strony Ministerstwa Klimatu i Środowiska w IV kw. 2024 r. prace nad tym dokumentem były na początkowym etapie⁴.

W sytuacji braku KPO ZP – zgodnie z artykułem 4 ust. 12 Rozporządzenia cyt. „Bez uszczerbku dla dyrektywy 92/43/EWG, do dnia publikacji krajowych planów odbudowy zasobów przyrodniczych zgodnie z art. 17 ust. 6 niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie starają się wprowadzać środki niezbędne do zapobiegania znacznemu pogorszeniu się stanu obszarów, w których występują typy siedlisk wymienione w załączniku I do niniejszego rozporządzenia i które są w dobrym stanie, lub środki niezbędne do osiągnięcia celów odbudowy określonych w ust. 17 niniejszego artykułu”.

Apel zawarty w artykule 4 ust. 12 realizowany jest m.in. poprzez procedurę strategicznej oceny oddziaływania projektu PUL na środowisko oraz program ochrony przyrody stanowiący integralną część PUL. Działania służące poprawie stanu siedlisk przyrodniczych realizowane są w ramach działań ujętych w PZO dla obszarów Natura 2000. Zaznaczyć należy, że w dniu 20.12.2024 roku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku zaopiniowała, bez uwag, przedłożony projekt Planu Urządzenia Lasu wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko dla Nadleśnictwa Bytów na lata 2025-2034.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że przedmiotowe rozporządzenie zobowiązuje Polskę do: opracowania, skonsultowania, a następnie zatwierdzenia i realizacji krajowego planu odbudowy. W ślad za tym należy stwierdzić, że dopiero po przyjęciu przez Polskę KPO ZP możliwe stanie się projektowanie konkretnych działań służących realizacji jednoznacznie określonych celów, na etapie opracowywania projektu PUL.

Uwzględniając przedstawioną argumentację należy stwierdzić, że projekt PUL dla Nadleśnictwa Bytów jest zgodny z celami zawartymi w Rozporządzeniu (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 7.

7. *Wnioskuje się o uzupełnienie PUL o zapisy dotyczące gatunków obcego pochodzenia. W dedykowanych gospodarce leśnej ustaleniach zawartych w § 12 ust. 4 pkt 3 projektu Planu ochrony PKDS (dalej PO PKDS), znajdują się zapisy, które powinny znaleźć zastosowanie w konsultowanym dokumencie:*
- a) niewprowadzanie w odnowieniach gatunków obcych (w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014), w tym świerka, modrzewia ani daglezi, oraz;*

⁴ (źródło: <https://www.gov.pl/web/klimat/startuja-prace-nad-projektem-krajowego-planu-odbudowy-zasobowprzyrodniczych#:~:text=Dokument%20ten%20ma%20by%C4%87%20odpowiedziC4%85%20na%20kryzysy%20utruty,a%20do%202050%20r.%20%E2%80%93%20wszystkie%20ekosystemy%20>)

b) usuwanie gatunków obcych podczas ewentualnego wykonywania cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach - z wyjątkiem drzew o cechach kwalifikujących do uznania za pomnik przyrody oraz z wyjątkiem świerka obecnego w drugim piętrze i podszytcie, pozostawianego jako element siedliska ptaków chronionych w obszarze Natura 2000 Dolina Słupi, w związku z określoną przepisami odrębnymi ochroną tego obszaru;

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwagę uwzględniono częściowo.

Uzasadnienie:

Orientacyjne składki gatunkowe upraw dla TSL przyjęto w PUL dla Nadleśnictwa Bytów zgodnie z decyzją Komisji Założeń Planu oraz zgodnie z zapisami trójstronnego „Porozumienia w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych” zawartego dnia 23 sierpnia 2024 r. pomiędzy Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Szczecinku a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów (w Elaboracie, w rozdziale 3.2.2, po zdaniu „Przyjęte typy drzewostanów oraz orientacyjne składki gatunkowe upraw zostały przedstawione w rozdziale 1.3.7.” oraz w Programie Ochrony Przyrody, rodz. 8.5, postępowanie odnośnie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”) dodano zapis o niewprowadzaniu gatunków takich jak świerk, modrzew i daglezja na uprawy zakładane w zasięgu Parku Krajobrazowego Dolina Słupi również poza siedliskami przyrodniczymi Natura 2000.

Tym samym gatunki obce (w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014), w tym świerk, modrzew ani daglezja nie będą sadzone w odnowieniach w zasięgu Parku Krajobrazowego Dolina Słupi.

Usuwanie gatunków obcych (w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014), w tym świerka, modrzewia, daglezji) w cięciach pielęgnacyjnych wykonywanych w drzewostanach na terenie PK Dolina Słupi będzie przeprowadzane sukcesywnie, tak aby zachować stabilność drzewostanu objętego cięciem. Wyjątkiem jest zachowanie drzew o cechach kwalifikujących do uznania za pomnik przyrody oraz gatunków pożądaných w składach gatunkowych drzewostanów (w tym min. świerka) w obszarze Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002, gdzie obowiązują ustalenia planu zadań ochronnych określone w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2020 r. poz. 834) oraz Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 września 2022 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2022 r. poz. 3482).

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów (w Elaboracie, w rozdziale 3.2.1.2 Użytkowanie przedrębne oraz Programie Ochrony Przyrody, rodz. 8.5, postępowanie odnośnie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”) dodano zapis zdefiniowany w akapicie powyżej.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 8.

8. *Podczas Narady Techniczno-Gospodarczej w dniu 22.10.2024 pracownicy PKDS zwrócili uwagę na brak wprost określonych wieków rębności głównych gatunków drzew. W odpowiedzi jeszcze w trakcie narady uzyskano jednoznaczne zapewnienie, że na terenie PKDS wieki rębności będą zgodne z projektem PO PKDS – dla buka 120 lat, dla sosny 110 lat. Tymczasem w przedstawionym do konsultacji projekcie PUL wiek rębności dla buka wynosi 110 lat, dla sosny 100, co jest niezgodne z ustaleniami projektu PO PKDS (§12 ust. 2 pkt. 2).*

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

Kwestia przyjęcia wieków rębności i definicja wieków rębności była wielokrotnie poruszana i wyjaśniana na spotkaniach ze służbami PKDS. Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytów został wykonany na podstawie Instrukcji Urządzania Lasu, cz. I z 2011 r. Przeciętne wieki rębności dla sosny i buka zostały przyjęte zgodnie z IUL podczas Komisji Założeń Planu. Są one ustalane dla obrębu leśnego (w tym wypadku dla obszaru całego Nadleśnictwa). Nie ma możliwości przyjęcia innego przeciętnego wieku rębności dla ww. gatunków tylko dla części gruntów Nadleśnictwa Bytów, np. dla gruntów będących w zasięgu PKDS. Wskazywany w uwadze wiek rębności zapisany w opisach taksacyjnych jest równy przeciętnemu wiekowi rębności ustalonemu i przyjętemu dla całego obrębu leśnego Bytów (dla obszaru Nadleśnictwa Bytów).

Przeciętne wieki rębności są wykorzystywane przede wszystkim do celów obliczania etatów według dojrzałości drzewostanów, natomiast wieki rębności drzewostanów, nazywane wiekami dojrzałości rębnej drzewostanu lub wiekami dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określane są indywidualnie dla poszczególnych drzewostanów podczas taksacji lub przyjmowane schematycznie w wielkości wynikającej wprost z przeciętnego wieku rębności przyjętego dla gatunku panującego w danym drzewostanie.

Zgodnie z ustaleniami ze służbami PKDS oraz w nawiązaniu do projektu planu ochrony PKDS, przyjęto, że w zasięgu PKDS termin rozpoczęcia procesu odnowienia w drzewostanach z panującą sosną i bukiem jest planowany w ten sposób, jakby był przyjęty podwyższony wiek rębności (dla sosny – 110, dla buka – 120 lat). Wynikowo w procesie planowania cięć odnowieniowych oznacza to, że przyjęty dla gatunku wiek rębności 110 lat typuje do rozpoczęcia procesu odnawiania drzewostany Vb podklasy wieku (tj. 91 lat wzwyż), natomiast wiek rębności 120 lat – od VI klasy wieku (101 lat wzwyż). Powyższą kwalifikację drzewostanów, zgodnych z podwyższonym wiekiem rębności zastosowano w procesie planistycznym - planowania cięć odnowieniowych w obszarze PKDS.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 9.

9. *Wnioskuje się o ujednolicenie w POP wskazań dotyczących pasa brzegowego wód i wszelkich mokradeł, w tym bagien, źródlisk, siedlisk hydrogenicznych (nie tylko reprezentujących chronione siedliska przyrodnicze) – zgodnie z zapisami §12 ust. 3 pkt. 2 projektu PO PKDS (...).*

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

W POP zastosowano zapisy odnoszące się do wskazań dotyczących prowadzenia działań w tzw. strefie buforowej:

- Zapis na str. 198 POP (rozdz. 8.1.2, pkt 3) dotyczący niestosowania rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*) w strefie buforowej (pasie o szerokości 25-30 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

- Zapis na str. 198 POP (rozdz. 8.1.2, pkt 4) dotyczący zaplanowania stref buforowych o szer. 25 m bezpośrednio przy źródłiskach i obszarach bagiennych również jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

- Zapis na str. 203 POP (rozdz. 8.3) dotyczy planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (3150, 3160, 7140, 91D0, 91E0) – należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

- Zapis na str. 204 POP (rozdz. 8.4) dotyczy wyznaczenia stref buforowych (pas o szerokości min. 25 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz bezpośrednio przy źródłiskach i obszarach bagiennych, wokół istniejących naturalnych wysięków, podmoczeń, bagienek, w których nie powinno się planować cięć zupełnych i lokalizacji gniazd, a w przypadku braku drzewostanu pozostawiać całość roślinności krzewiastej w strefie oddziaływania dla mikrosiedliska.

- Zapisy w rozdz. 8.7.1 (str. 247) oraz w rozdz. 8.7.2 (str. 248, 249, 250) – siedlisko 91D0, 91E0, 3110, 3150, 3160, 7110, 7120, 7140, 7230 – w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować

gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Podsumowując, w powyższych zapisach nie ma sprzeczności. Wyraźnie należy podkreślić, że zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 27.03.2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej nie planuje się cięć zupełnych i lokalizowania gniazd w strefie buforowej (pas o szerokości 25 m – uwzględniając naturalne ukształtowanie terenu) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych, przy źródłiskach, obszarach bagiennych, siedliskach przyrodniczych (3150, 3160, 7140, 91D0, 91E0). Nie wyklucza to jednak odślaniania młodego pokolenia (prowadzenia cięć odślaniających) oraz prowadzenia czynności związanych z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związanych z bezpieczeństwem ludzi. Są to zapisy zgodne również z projektem planu ochrony PKDS, który dopuszcza prowadzenie cięć przerębowych w tej strefie.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 10:

10. Wnioskuję się o uwzględnienie w POP, w wykazie proponowanych form ochrony przyrody, propozycji utworzenia pomników przyrody wskazanych w § 5 pkt. 2 projektu PO PKDS jako strefa C_II_3.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

Wykaz propozycji utworzenia pomników przyrody zamieszczony w projekcie planu ochrony PKDS zawiera nazwę (gatunek), cel ochrony i charakterystykę oraz rekomendowaną powierzchnię i lokalizację (współrzędne PUWG92).

Wymagane dokumenty potrzebne do uzgodnienia projektu uchwały Rady Gminy w sprawie ustanowienia pomnika przyrody powinny zawierać w szczególności:

- rodzaj pomnika przyrody: pojedyncze drzewo, krzew, grupa drzew, krzewów gatunków rodzimych lub obcych, szpaler, aleja;
- nazwa pomnika przyrody (o ile została nadana);
- opis obiektu: nazwa gatunkowa polska i łacińska drzewa lub krzewu, odmiana, wiek, obwód mierzony na wysokości 130 cm, wysokość obiektu, rozpiętość korony, charakterystyka pokroju.

Należy zaznaczyć, że w dokumentacji przygotowanej w ramach prac nad projektem planu ochrony PKDS brakuje większości wymaganych danych (np. wymiarów – obwodu, wysokości). W szczególności należy podkreślić, że podane dane lokalizacyjne nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, które z przedstawionych w wykazie propozycji dotyczą gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytów. Biorąc jednocześnie pod uwagę, że dane inwentaryzacyjne do projektu planu

ochrony PKDS były zbierane w latach 2020-2021 (bez uzgodnienia z Nadleśnictwem Bytów), nie można jednoznacznie stwierdzić, czy wszystkie wskazane obiekty jeszcze istnieją.

Zgodnie z zapisami projektu planu ochrony PKDS przygotowanie dokumentacji i wniosków o objęcie ochroną obiektów wskazanych jako strefy C_II należy do służb ochrony PK – zgodnie z zapisami §7 pkt. 1 projektu planu ochrony PKDS. Na tej podstawie należy uznać, że propozycje zawarte w planie ochrony PKDS będą podlegać dalszemu procedowaniu, przygotowaniu odpowiednich wniosków do Rad Gmin o powołanie pomnika przyrody, w uzgodnieniu ze służbami Nadleśnictwa Bytów. Gdy odpowiednia uchwała będzie podjęta, wówczas taki obiekt będzie oznakowany w terenie i właściwie chroniony – zgodnie z zapisami zawartymi w programie ochrony przyrody (POP) przytoczonymi poniżej:

W POP, w rozdziale 8.7, odnośnie pomników przyrody zapisano:

- przestrzeganie zakazów wprowadzonych rozporządzeniem wojewody lub uchwałą rady gminy w sprawie ustanowienia odpowiedniego obiektu;
- właściwe oznakowanie obiektów w terenie;
- uzgadnianie ewentualnych działań ochronnych z właściwym organem (Radą Gminy lub Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska).

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 11.

11. Wnioskuję się o wskazanie w POP, w rozdziale 4.4.1 dotyczącym potencjalnej roślinności naturalnej, potrzeby jak najszybszego wykonania opracowania fitosocjologicznego dla Nadleśnictwa Bytów w celu doskonalenia rozpoznania relacji między uwarunkowaniami siedliskowymi a kierunkami rozwoju zbiorowisk leśnych (...).

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga nieuwzględniona.

Uzasadnienie:

Nadleśnictwo Bytów posiada operat glebowo-siedliskowy z 2000 roku. Aktualnie obowiązująca Instrukcja urządzania lasu, część II (2024), określa, że operaty siedliskowe sporządza się na okres 30 lat. Nowelizacja IUL określiła, że celem prac siedliskowych jest rozpoznanie i zinwentaryzowanie siedlisk, które są wyrażone jednostkami siedliskowymi (gleba, typ siedliskowy lasu, stan siedliska, zespół lub zbiorowisko roślinne wraz z przyporządkowaniem do nich siedlisk przyrodniczych, typ drzewostanu) oraz przedstawienie wyników w umownej formie opisowej i kartograficznej w postaci elaboratu siedliskowego i map siedliskowych. Zakres prac siedliskowych obejmuje m.in. klasyfikację jednostek roślinności: zespół lub zbiorowisko rzeczywiste i potencjalne, typ drzewostanu.

Jednocześnie podkreślić należy, że zgodnie z zapisami przytoczonej powyżej instrukcji urządzania lasu zaleca się wykonywanie prac siedliskowych w cyklu trzydziestoletnim z zastrzeżeniem, że ich wyniki będą dostępne przed rozpoczęciem

okresowej rewizji planu urządzenia lasu. Dodatkowo prace te powinny być uwzględnione w rocznym harmonogramie prac urządzeniowych. Z kolei akceptacja zaplanowanych działań i zgodna finansowanie ich wykonania ze środków Funduszu Leśnego leży w kompetencji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Mając na uwadze, zasadność wydatkowania środków publicznych, uwzględniając potrzeby pozostałych nadleśnictw w zasięgu terytorialnym RDLP w Szczecinku oraz przede wszystkim fakt, że obecnie obowiązujący operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Bytów jest aktualny ponowne rozpoznanie fitosocjologiczne i siedliskowe zostanie zlecone przez PGL LP zgodnie z harmonogramem prac urządzeniowych.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 12.

12. Na str. 8 POP pominięto informację, że program ochrony przyrody powstał także przy wykorzystaniu materiałów z projektu PO PKDS. Podobna sytuacja ma miejsce na str. 80, choć tabelaryczny wykaz gatunków chronionych zawiera liczne dane otrzymane z PKDS, o czym wspomina się przy podpisie tabeli.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona.

Uzasadnienie:

W POP, w rozdz. 1 dodano informację o wykorzystaniu dokumentacji do projektu planu ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi uzyskanych od służb PKDS.

W POP, w rozdz. 3.1.5 dodano informację o wykorzystaniu materiałów przekazanych przez PKDS – pomimo, że taka informacja znajduje się pod tabelą nr 25 - wykazem gatunków chronionych, ginących i zagrożonych.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 13.

13. Na str. 44 należałoby uzupełnić informację na temat położenia PKDS o gm. Parchowo, gdyż niewielki skrawek powierzchni Parku jest tam zlokalizowany.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona.

Uzasadnienie:

Uwaga zasadna - w POP, w rozdz. 3.1.2 uzupełniono informację na temat położenia PKDS na terenie gminy Parchowo (powiat bytowski).

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 14.

14. Postuluje się o uzupełnienie zawartego w rozdz. 3.1.5. POP wykazu gatunków chronionych, ginących i zagrożonych oraz o uzupełnienie mapy walorów przyrodniczo-kulturowych POP o dane z inwentaryzacji przyrodniczych, sporządzonych na potrzeby projektu PO PKDS, przekazanych autorom PUL w dniu 15.01.2024 r.

Przekazane materiały posiadały sporo dodatkowych lokalizacji gatunków ujętych w rozdz. 3.1.5., a także lokalizacje tych, które nie zostały uwzględnione. I tak – z porostów zabrakło np. płucnicy islandzkiej, z roślin naczyniowych – tajeży jednostronnej, pływaczy średniego i zwyczajnego, rosiczki owalnej, brzeżycy jednokwiatowej, poryblinu jeziornego, z mszaków np. skorpionowca brunatnego.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona częściowo.

Uzasadnienie:

W dniu 15.01.2024 roku służby PKDS przekazały warstwy shp gatunków chronionych. Dane te przeanalizowano pod kątem występowania gatunków na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Bytów. Na tej podstawie utworzono zestawienie przedstawione w rozdz. 3.1.5 (tab. 25), zaznaczając stanowiska gatunków chronionych znajdujących się na terenie PKDS, podając źródło (materiały PK).

Program Ochrony Przyrody wraz z załącznikami mapowymi oraz warstwami numerycznymi przekazano w ramach uzgodnień roboczych do służb PKDS przed Naradą Techniczno-Gospodarczą.

Należy zaznaczyć, że tabela 25 w POP przedstawia lokalizację gatunków chronionych, położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Bytów, więc nie jest to jednoznaczne z wykazem gatunków stwierdzonych na terenie PKDS, gdzie przedstawiono również gatunki nie objęte ochroną i zlokalizowane na gruntach innej własności lub nawet poza zasięgiem terytorialnym Nadleśnictwa Bytów.

Szczegółowe wyjaśnienie uwag zgłoszonych przez PKDS:

- porost płucnica islandzka – wykazywany w oddz. 217j, h – uwaga uwzględniona uzupełniono zapis w POP;
- mszak skorpionowiec brunatny – występuje na gruncie obcym (jezioro Godzierz);
- roślina naczyniowa tajeża jednostronna - wykazywana w oddz. 317c – uwaga uwzględniona uzupełniono zapis w POP;

- roślina naczyniowa pływacz średni - występuje na gruncie obcym (jezioro Godzierz);
- roślina naczyniowa pływacz zwyczajny - występuje na gruncie obcym (jezioro Godzierz, jezioro Dręczyno);
- roślina naczyniowa rosziczka owalna - występuje na gruncie obcym (jezioro Godzierz);
- roślina naczyniowa brzeżyca jednokwiatowa - występuje na gruntach obcych (jeziora: Czarne, Długie, Okoniewskie, Pomyskie, Obrowo Małe, zbiorniki wodne bez nazwy).
- roślina naczyniowa poryblin jeziorny - występuje na gruntach obcych (jeziora: Piaszno, Długie, Okoniewskie, Obrowo Małe, zbiorniki wodne bez nazwy).

Po ponownej analizie warstw z rozmieszczeniem gatunków chronionych uzupełniono wykaz zamieszczony w POP (tab. 25):

Lp.	Gatunek: nazwa polska <i>nazwa łacińska</i>	Lokalizacja: oddział, pododdział	Liczba wydziel.	Status ochronności		Załącznik II DS	Kategorie zagrożenia PCKR/CL
				ochrona ściśła	ochrona częściowa		
1	2	3	4	5	6	7	8
WĄTROBOWCE							
1.	Miedzik płaski <i>Frullania dilatata</i>	43a	1		X		
2.	Nowellia krzywolistna <i>Nowellia curvifolia</i>	172d,i; 311a	3		X		
3.	Skosatka zanokcicowa <i>Plagiochila asplenoides</i>	43a, 311b	2		X		
POROSTY							
1.	Brodaczka kępkowa <i>Usnea hirta</i>	172i; 311a; 315a	3		X		PCL-VU
2.	Brodaczka zwyczajna <i>Usnea filipendula</i>	311a; 315a	2		X		PCL-VU
3.	Chrobotek leśny <i>Cladonia arbuscula</i>	258a; 259a	2		X		
4.	Chrobotek najeżony <i>Cladonia portentosa</i>	258a; 259a	2		X		
5.	Chrobotek reniferowy <i>Cladonia rangiferina</i>	258a; 259a	2		X		
6.	Odnożyca mączysta <i>Ramalina farinacea</i>	43b; 171i; 316a	3		X		PCL-VU
7.	Płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	217j,h	2		X		PCL-VU
8.	Płucnica płotowa <i>Cetraria sepincola</i>	18g,h	2	X			PCL- EN
9.	Pawężnica psia <i>Peltigera canina</i>	258a; 259a; 315a; 394h	5		X		PCL-VU
10.	Przylepnik złotawy <i>Melanelixia subaurifera</i>	423a	1		X		
11.	Pustułka rurkowata <i>Hypogymnia tubulosa</i>	115b; 171d; 172d; 311a	4		X		PCL - NT
ROŚLINY NACZYNIOWE							
1.	Tajęża jednostronna <i>Goodyera repens</i>	317c	1	X			PCL - NT

* pododdziały wyróżnione kolorem zielonym położone są na obszarze PK „Dolina Słupi”

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 15

15. W rozdziale 4 POP odnoszącym się do walorów przyrodniczo-leśnych na wyszczególnienie – oprócz źródlisk – zasługują także pozostałe cenne elementy przyrody w przestrzeni leśnej, wskazane w § 12 ust. 5 pkt 4 – 7 projektu PO PKDS:
- drobne naturalne cieki (...);
 - drobne oczka wodne w drzewostanach (...);
 - miejsca erodowane, np. skarpy podcinane przez wodę płynącą;
 - głązy narzutowe.

Na szczególne podkreślenie i szerszą charakterystykę w POP, zgodną z § 12 ust. 5, pkt 2 lit. a – I projektu PO PKDS, zasługują drzewa biocenotyczne – niezwykle istotny walor przyrodniczy w przestrzeni leśnej – które winny być pozostawione nie tylko w biogrupach.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona częściowo.

Uzasadnienie:

W POP, w rozdz. 8.4 zamieszczono m.in. takie informacje – należy utrzymywać w stanie zbliżonym do naturalnego źródła zbiorniki i oczka wodne; należy chronić brzegi zbiorników wodnych przed dewastacją. Głązy narzutowe podlegają ochronie tylko wówczas, gdy są pomnikami przyrody nieożywionej.

W POP, w rozdz. 8.1.2, zaleca się, aby pozostawiane biogrupy obejmowały drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami wieloletnimi oraz inne żywe drzewa biocenotyczne, w tym drzewa należące do gatunków uznawanych za długowieczne.

W POP w rozdz. 8.2 – zwiększania udziału tzw. drzew biocenotycznych, w tym przede wszystkim drzew dziuplastych oraz wyróżniających się wiekiem w stosunku do otoczenia (przestoje).

Uwzględniając uwagę PK Dolina Słupi dodano w POP, w rozdz. 8.2 informację dotyczącą postępowania w zakresie ochrony drzew biocenotycznych (zgodnie z zapisami Instrukcji Ochrony Lasu (rozdz. 12.4, 2024):

„Podczas realizacji zabiegów gospodarczych pozostawia się na powierzchni drzewa biocenotyczne, o ile nie stwarzają zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz nie powodują ryzyka pogorszenia stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu. Za drzewa biocenotyczne uznaje się okazy, które pełnią wyróżniającą się, w danych warunkach przyrodniczych, rolę w zachowywaniu różnorodności biologicznej, np.:

- a) drzewa dziuplaste;*
- b) drzewa z wieloletnimi gniazdami ptaków;*
- c) drzewa wyróżniające się wiekiem, rozmiarami lub pokrojem;*
- d) pojedyncze okazy lub grupy drzew gatunków domieszkowych, nektarodajnych,*
- e) owocodajnych;*
- f) drzewa, na których występują owocniki grzybów nadrzewnych;*
- g) drzewa, w których występują próchnowiska.*

Należy dążyć do zapewnienia udziału drzew biocenotycznych w drzewostanie na poziomie nie mniejszym niż 3 drzewa/ha. Przed rozpoczęciem zabiegu wskazuje się drzewa biocenotyczne wykonawcom prac.”

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 16.

16. W rozdziale 5 POP opisującym walory historyczno-kulturowe zabrakło informacji na temat cennych elementów kultury leśnej, wskazanych w § 12 ust. 6 projektu PO PKDS, za które uznaje się:
- odcinki dróg o nawierzchni brukowej;
 - pozostałości dawnych osad ludzkich z ich typową roślinnością;
 - wyróżniające się nasadzenia drzew znajdujących się obecnie w przestrzeni leśnej, w tym szpalery, aleje, pojedyncze stare drzewa nieinwazyjnych gatunków obcych (...).

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona częściowo.

Uzasadnienie:

Należy podkreślić, że Wykonawca projektu PUL nie był w posiadaniu warstwy numerycznej - AK_1 — wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym. Udostępnione w dniu 15.01.2024 r. przez służby Parku, na wniosek BULiGL w Szczecinku dane służące opracowaniu projektu planu ochrony dla PK Dolina Słupi nie zawierały powyższych informacji.

W odpowiedzi na uwagę PK Dolina Słupi w kwestii uzupełnienia informacji w POP, dokonano analizy załączników nr 2,3,4 do projektu uchwały Sejmiku Woj. Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" – Wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym. Wyszczególniono 5 pozycji na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bytów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym.

Oznaczenie na mapie w zał. 3 lub zał. 4	Obiekt, opis, uwagi	Adres leśny	Informacja w opisie taksacyjnym	Informacja w POP
zał. 3, AK_2_58	ewangelicki cmentarz historyczny - ujęty w gminnej ewidencji zabytków	11-03-1-02-43-i-00	cmentarz nieczynny	POP, rozdz. 5.2, tab. 53, lp. 3
zał. 3, AK_2_125	cmentarz ewangelicki - ujęty w gminnej ewidencji zabytków	11-03-1-13-217-c-00	cmentarz nieczynny	POP, rozdz. 5.2, tab. 53, lp. 5
zał. 3, AK_2_164	leśniczówka „Miedzierza” - ujęty w gminnej ewidencji zabytków	11-03-1-15-315-g-00	leśniczówka L. Miedzierza	BRAK

Oznaczenie na mapie w zał. 3 lub zał. 4	Obiekt, opis, uwagi	Adres leśny	Informacja w opisie taksacyjnym	Informacja w POP
zał. 3, AK_2_165	budynek Inwentarski - ujęty w gminnej ewidencji zabytków	11-03-1-15-315-n-00	B-R	BR
zał. 4, C_III_2_01	Zabytkowy drewniany budynek leśniczówki (1817 r.)	11-03-1-03-271-n-00	TURYST	BR

Na podstawie analizy stwierdzono, że na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Bytów nie występują odcinki dróg o nawierzchni brukowanej oraz nasadzenia drzew, które byłyby wykazywane w projekcie planu ochrony dla PKDS.

Znajdujące się w załączniku do projektu uchwały dwa nieczynne cmentarze ewangelickie opisano w POP.

Uwzględniając uwagę PKDS informację o trzech budynkach, w tym dwóch budynkach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków uzupełniono w rozdz. 5.3. Programu Ochrony Przyrody w Wykazie obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 17:

17. W rozdziale 8.6. POP dotyczącym metod ochrony rzadkich i chronionych gatunków wnioskuje się:

- dla skutecznej ochrony roślin i grzybów rzadkich i objętych ochroną gatunkową dodanie zapisu na temat potrzeby wykonania lustracji terenowej pod kątem występowania gatunków szczególnej troski każdorazowo przed przystąpieniem do cięć w celu odpowiedniego dostosowania prac leśnych.

Dla jasności i ujednolicenia treści z rozdz. 3.1.5. należy po słowach „roślin i grzybów” dodać słowo „porostów”.

- w przypadku ochrony nietoperzy autorzy PUL wskazują, że należy informować RDOŚ dopiero „po ewentualnym zlokalizowaniu zimowisk (pomieszczenia i kryjówek), w których w ciągu 3 kolejnych lat choć raz stwierdzono występowanie ponad 200 osobników”. W opinii PKDS zgłoszeniu powinien podlegać każdy obiekt stanowiący zimowisko nietoperzy, bez względu na obsadę (...).

Nie wspomniano w POP o ochronie czynnej nietoperzy, której elementem są skrzynki rozrodcze, licznie rozwieszone przez pracowników Parku na terenie Nadleśnictwa Bytów (ponad 200 szt.). Dane na temat lokalizacji oraz prowadzonego monitoringu ich zajętości są każdego roku przekazywane Zarządcy terenu.

Postuluje się dodanie zapisu o konieczności powiadomienia PKDS w przypadku ryzyka uszkodzenia skrzynki rozrodczej lub planowania wycinki drzewa, na którym jest zawieszona, odpowiednio wcześniej, przed przystąpieniem do cięć rębnych w celu wytypowania nowego miejsca.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona.

Uzasadnienie:

W POP, w rozdz. 8.6 dodano zapis z Instrukcji Ochrony Lasu (IOL, 2024) będący implementacją i rozszerzeniem zapisów Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U.2023 poz.672):

„Postępowanie ochronne podczas realizacji prac gospodarczych:

- przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową, która polega na lustracji powierzchni objętej zabiegiem (jej granic oraz wnętrza) celem sprawdzenia występowania:

- drzew dziuplastych;*
- stanowisk z gniazdami wieloletnimi ptaków;*
- zasiedlonych jednorocznych gniazd ptaków;*
- stanowisk gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG;*
- potencjalnych stanowisk gatunków ptaków i gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG, których istnienie wynika z dostępnych danych naukowych umożliwiających identyfikację stanowiska;*
- wizje terenowe przeprowadza się najwcześniej na 14 dni przed rozpoczęciem prac;*
- stwierdzone stanowiska, o których mowa w § 199 IOL, oznakowuje się w następujący sposób:*

- drzewa dziuplaste oraz stanowiska z wieloletnimi gniazdami ptaków – przy użyciu farby do znakowania drzew, w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę prac z zakresu gospodarki leśnej; oznaczenie należy pozostawić do samoistnego zaniku;

- zasiedlone jednoroczne gniazda ptaków – w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę prac z zakresu gospodarki leśnej; oznaczenie należy pozostawić co najmniej do ich zakończenia;

- stanowiska gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę prac z zakresu gospodarki leśnej; oznaczenie należy pozostawić co najmniej do ich zakończenia;

- miejsca występowania potencjalnych stanowisk gatunków ptaków i gatunków wymienionych

w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG, określonych na podstawie dostępnych danych naukowych umożliwiających identyfikację lokalizacji, których istnienia nie można zweryfikować na etapie przeprowadzania wizji terenowej – w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych miejsc przez wykonawcę prac z zakresu gospodarki leśnej; oznaczenie należy pozostawić co najmniej do ich zakończenia.

- nie niszczy się ani nie uszkadza stanowisk, które zostały oznakowane zgodnie z ww. wskazaniami;

- dopuszcza się możliwość odstąpienia od obowiązku przeprowadzania wizji terenowych w drzewostanach, w których występuje bardzo wysokie zagrożenie bezpieczeństwa przebywających tam ludzi (np. w drzewostanach pokłeskowych);

- przed rozpoczęciem prac należy wskazać wykonawcom zidentyfikowane i oznakowane stanowiska;

- przeprowadzenie wizji terenowej oraz okazanie wykonawcom prac jej wyników należy udokumentować;
- w sytuacji zgłoszenia przez osoby postronne zniszczenia stanowiska gatunku podlegającego ochronie pracownik nadleśnictwa, który uzyskał tę informację, powinien niezwłocznie powiadomić o tym fakcie nadleśniczego”.

W treści rozdz. 3.1.5. po słowach „roślin i grzybów” dodano słowo „porostów”.

W POP, w rozdz. 8.6.d zamieszczone były wytyczne opracowane zgodnie z zapisami Instrukcji Ochrony Lasu (2012, rozdz. 7.5. Ochrona nietoperzy i innych pożytecznych ssaków) – „Zaleca się ewidencjonowanie zimowisk nietoperzy, w których w ciągu 3 kolejnych lat choć raz stwierdzono ponad 200 osobników. Dla takich stanowisk wymagane jest ustalenie przez właściwy terytorialnie organ ochrony przyrody stref ochrony, obejmujących kryjówki zajmowane przez nietoperze.”).

W związku z uwzględnieniem uwagi PKDS dotyczący ochrony czynnej nietoperzy, wprowadza się dodatkowy zapis – w rozdz. 8.6.d:

„Zaleca się współpracę ze służbami Parku Krajobrazowego Dolina Słupi przy monitoringu miejsc zimowania nietoperzy, polegającą m.in. na wzajemnej wymianie informacji o lokalizacji skrzynek rozrodczych, monitoringu ich zajętości oraz powiadamiania służb PKDS w przypadku planowania wycinki drzew, na którym są rozwieszone skrzynki odpowiednio wcześniej, przed przystąpieniem do cięć rębnych w celu wytypowania nowego miejsca”.

Podmiot składający uwagi:

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Zespołu w Słupsku - Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”

Treść uwagi nr 18:

18. Należy także dodać, że w trybie roboczym (przed formalnymi konsultacjami społecznymi) przekazano już informacje co do innych rozbieżności pomiędzy projektem PUL a projektem PO PKDS, które zgodnie z ustaleniami na spotkaniu w dniu 12 października będą „rozstrzygnięte wspólnie i usunięte dostępnymi metodami, takimi jak: okresowa ocena skuteczności zaproponowanych rozwiązań, aktualizacja planu ochrony PKDS czy działania korygujące w trakcie realizacji planu urządzenia lasu przez Nadleśnictwo Bytów”.

Sposób uwzględnienia uwagi:

Uwaga uwzględniona.

Uzasadnienie:

Na kilkukrotnych spotkaniach roboczych ze służbami Parku Krajobrazowego Dolina Słupi ustalano, które zapisy można bezpośrednio przyjąć z projektu planu ochrony dla PKDS do PUL Nadleśnictwa Bytów. W trybie roboczym wskazywano na rozbieżności pomiędzy opisami, inwentaryzacjami przedstawionymi projekcie Planu Ochrony dla PK Dolina Słupi a stanem faktycznym na gruncie.

Dodatkowo, w porozumieniu spisany pomiędzy Pomorskim Zespołem Parków Krajobrazowych i RDLP w Szczecinku na spotkaniu w sprawie relacji pomiędzy projektami: planu ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi (PKDS) oraz planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytów (NB), zorganizowanym przez Departament Środowiska i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w dniu 12.11.2024 r., strony uznały, że plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bytów i plan ochrony PKDS są pod względem merytorycznym spójne, a pojawiające się drobne rozbieżności zostaną rozstrzygnięte wspólnie i usunięte dostępnymi metodami, takimi jak: okresowa ocena skuteczności zaproponowanych rozwiązań, aktualizacja planu ochrony PKDS czy działania korygujące w trakcie realizacji planu urządzenia lasu przez Nadleśnictwo Bytów.

Uwzględniając uwagę PKDS w POP, w rozdz. 8.5. należy dodać:

„Odnosnie Parku Krajobrazowego Dolina Słupi:

- po zatwierdzeniu planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Dolina Słupi należy współpracować ze służbami PKDS celem wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy zapisami w PUL a planem ochrony;*
- po ustaleniu optymalnych rozwiązań należy dążyć do aktualizacji planu ochrony PKDS oraz wprowadzić działania korygujące w trakcie realizacji PUL”.*

Z poważaniem,
Jarosław Czarnecki
Dyrektor RDLP w Szczecinku
Podpisano cyfrowo

Do zamieszczenia w BIP RDLP w Szczecinku